

Kružnica

1. Odrediti koordinate centra i poluprečnik kružnice čija je jednačina:

$$(a) x^2 + y^2 - 4x + 5y - 10 = 0$$

$$(b) x^2 + y^2 - 10x + 4y + 4 = 0$$

$$(c) 4x^2 + 4y^2 + 80x + 12y + 265 = 0$$

$$\text{rešenje: } (a) O(2, -\frac{5}{2}), r = \frac{9}{2} \quad (b) O(5, -2), r = 5 \quad (c) O(-10, -\frac{3}{2}), r = 6$$

2. Naći jednačinu kružnice čiji je centar tačka O , a poluprečnik r :

$$(a) O(3, -2), r = 4 \quad (b) O(0, -2), r = 3 \quad (c) O(-5, 0), r = 4$$

$$\text{rešenje: } (a) (x-3)^2 + (y+2)^2 = 16 \quad (b) x^2 + (y+2)^2 = 9 \quad (c) (x+5)^2 + y^2 = 16$$

3. Naći jednačinu kružnice koja dodiruje x -osu u tački $(4, 0)$ i prolazi kroz tačku $B(8, 8)$.

$$\text{rešenje: } (x-4)^2 + (y-5)^2 = 25$$

4. Naći jednačinu kružnice koja sadrži tačke $A(2, 3)$, $B(-1, 1)$, a centar joj se nalazi na pravoj $x - 3y - 11 = 0$.

$$\text{rešenje: } \left(x - \frac{7}{2}\right)^2 + \left(y + \frac{5}{2}\right)^2 = \frac{130}{4}$$

5. Naći jednačinu kružnice koja sadrži koordinatni početak i tačke $A(1, -1)$, $B(-3, 1)$.

$$\text{rešenje: } (x-3)^2 + (y+4)^2 = 28$$

6. Naći jednačinu kružnice koja sadrži tačke $A(-1, 5)$, $B(-2, -2)$, $C(5, 5)$.

$$\text{rešenje: } (x-2)^2 + (y-1)^2 = 25$$

7. Naći jednačinu kružnice čiji je centar presečna tačka pravih $3x - 4y + 11 = 0$ i $5x + 7y - 50 = 0$, a poluprečnik $r = 5$.

$$\text{rešenje: } (x-3)^2 + (y-5)^2 = 25$$

8. Napisati jednačinu kružnice čiji je centar $O(-3, 2)$ i koja prolazi kroz tačku $M(0, 6)$.

$$\text{rešenje: } (x+3)^2 + (y-2)^2 = 25$$

9. Naći koordinate presečnih tačaka M i N prave p i kružnice k , ako:

$$(a) p: y = 2x + 2, k: (x-1)^2 + (y-2)^2 = 8$$

$$(b) p: x - y - 1 = 0, (x-2)^2 + (y-2)^2 = 13$$

$$\text{rešenje: } (a) M\left(\frac{7}{5}, \frac{24}{5}\right), N(-1, 0), (b) M(0, -1), N(5, 4)$$

10. Prava $3x + y - 6 = 0$ seče kružnicu $x^2 + y^2 - 6x - 4y + 8 = 0$. Odrediti dužinu tetive koju određuju data prava i data kružnica.

$$\text{rešenje: } \sqrt{10}$$

11. Odrediti parametar m tako da kružnica $(x-2m)^2 + (y-m)^2 = 25$ sadrži tačku $M(6, 4)$.

$$\text{rešenje: } m = \frac{27}{5} \vee m = 1$$

12. Naći jednačinu kružnice čiji je centar tačka $O(1, 2)$ i koja dodiruje pravu $x - y - 1 = 0$.

rešenje : $(x - 1)^2 + (y - 2)^2 = 2$

13. Za koju vrednost parametra k je prava $y = kx + 3$ tangenta na kružnicu $x^2 + y^2 = 1$

rešenje : $k = \pm 2\sqrt{2}$

14. Odrediti vrednost parametra B tako da prava $x + By + 1 = 0$ bude tangenta na kružnicu $x^2 + y^2 - 10x + 7 = 0$

rešenje : $B = \pm 1$

15. Odrediti jednačinu tangente na kružnicu $(x - 1)^2 + (y - 2)^2 = 2$ u tački $M(2, 1)$.

rešenje : $y = x - 1$

16. Iz date tačke A van kružnice k povučene su tangente na tu kružnicu. Napisati njihove jednačine:

(a) $A\left(\frac{5}{3}, -\frac{5}{3}\right), k : x^2 + y^2 = 5$

(b) $A(1, 6), k : x^2 + y^2 + 2x - 19 = 0$

rešenje : (a) $x - 2y - 5 = 0, 2x - y - 5 = 0$, (b) $2x + y - 8 = 0, x - 2y + 11 = 0$

17. Naći jednačine tangenti na kružnicu $x^2 + y^2 + 10x - 2y + 6 = 0$ koje su paralelne pravoj $2x + y - 7 = 0$.

rešenje : $2x + y - 1 = 0, 2x + y + 19 = 0$

18. Naći jednačine tangenti na kružnicu $x^2 + y^2 - 2x + 4x = 0$ koje su normalne na pravu $x - 2y + 9 = 0$.

rešenje : $2x + y - 5 = 0, 2x + y + 5 = 0$

19. Pod kojim uglom se seku prava $y = 3x - 1$ i kružnica $x^2 + y^2 - 4x - 1 = 0$?

rešenje : $\varphi = 45^\circ$

20. Pod kojim uglom se seku prava $y + 3 = 0$ i kružnica $x^2 + y^2 = 10$?

rešenje : $\varphi = \arctg \frac{1}{3}$

21. Pod kojim uglom se vidi kružnica $x^2 + y^2 = 10$ iz tačke $A(4, 2)$?

rešenje : $\varphi = 90^\circ$

22. Date su kružnica $x^2 + y^2 - 2x - 4 = 0$ i prava $x - 3y - 6 = 0$. U presečnim tačkama date prave i date kružnice konstruisati tangente i odrediti površinu trougla koji obrazuju data prava i dobijene tangente.

rešenje : $P = \frac{5}{2}$

Elipsa

23. Data je jednačina elipse $3x^2 + 4y^2 = 12$. Odrediti poluose, žiže i ekscentricitet te elipse.

rešenje : $a = 2, b = \sqrt{3}, F_1(-1, 0), F_2(1, 0), e = \frac{1}{2}$

24. Neka je a velika poluosa, b mala polusa, žiža $F_2(c, 0)$ i e ekscentricitet elipse. Odrediti jednačinu elipse, ako znamo:

(a) $a = 6, b = 4$ (b) $a + b = 25, c = 5$ (c) $a = 6, c = 4$

(d) $c = 5, b = 5$ (e) $e = \frac{1}{2}, c = 4$ (f) $e = \frac{\sqrt{3}}{3}, a = 3$

rešenje:

$$(a) \frac{x^2}{36} + \frac{y^2}{16} = 1 \quad (b) \frac{x^2}{169} + \frac{y^2}{144} = 1 \quad (c) \frac{x^2}{36} + \frac{y^2}{20} = 1$$
$$(d) \frac{x^2}{50} + \frac{y^2}{25} = 1 \quad (e) \frac{x^2}{64} + \frac{y^2}{48} = 1 \quad (f) \frac{x^2}{9} + \frac{y^2}{6} = 1$$

25. Naći jednačinu elipse koja sadrži tačke:

$$(a) A(4, 3), B(6, 2) \quad (b) A(4, -\sqrt{3}), B(2\sqrt{2}, 3)$$

rešenje: (a) $\frac{x^2}{52} + \frac{y^2}{13} = 1$, (b) $\frac{x^2}{20} + \frac{y^2}{10} = 1$

26. Naći jednačinu elipse ako je poznato:

- (a) tačka elipse $A(2\sqrt{5}, 2)$ i njena mala poluosa $b = 3$,
- (b) tačka $A(2, -2)$ elipse i njena velika poluosa $a = 4$,
- (c) tačka $A(\sqrt{15}, 1)$ elipse i rastojanje među žižama $2c = 8$
- (d) tačka $A(2, \frac{5}{3})$ elipse i žiža $F_2(\frac{2}{3}, 0)$

rešenje:

$$(a) \frac{x^2}{36} + \frac{y^2}{9} = 1 \quad (b) \frac{x^2}{16} + \frac{y^2}{\frac{16}{3}} = 1 \quad (c) \frac{x^2}{20} + \frac{y^2}{4} = 1 \quad (d) \frac{x^2}{9} + \frac{y^2}{5} = 1$$

Hiperbola

27. Data je hiperbola $4x^2 - 9y^2 = 36$. Odrediti poluose, žiže i jednačine asimptota te hiperbole.

rešenje: $a = 3, b = 2, F_1(-\sqrt{13}, 0), F_2(\sqrt{13}, 0), y = \pm \frac{2}{3}x$

28. Odrediti jednačinu hiperbole ako je poznato:

- (a) realna poluosa $a = 6$, imaginarna poluosa $b = 4$,
- (b) rastojanje između žiža je $2c = 10$, imaginarna poluosa $b = 3$,
- (c) jednačine njenih asimptota $y = \pm \frac{4}{3}x$, rastojanje između žiža 20 ,
- (d) poluosa $a = 8$, koeficijent pravca asiptote $\frac{b}{a} = \frac{5}{4}$.

rešenje:

$$(a) \frac{x^2}{36} - \frac{y^2}{16} = 1 \quad (b) \frac{x^2}{16} - \frac{y^2}{9} = 1 \quad (c) \frac{x^2}{36} - \frac{y^2}{64} = 1 \quad (d) \frac{x^2}{64} - \frac{y^2}{100} = 1$$

29. Naći jednačinu hiperbole koja sadrži tačke $A(6, -1), B(-8, 2\sqrt{2})$.

rešenje: $\frac{x^2}{32} - \frac{y^2}{8} = 1$

30. Odrediti jednačinu hiperbole ako:

- (a) sadrži tačku $A(-5, 3)$ i ima ekscentricitet $e = \frac{3}{2}$
- (b) sadrži tačku $A(5, 2)$ i ima asimptotu $y = \pm \frac{1}{2}x$

rešenje: (a) $\frac{x^2}{89} - \frac{y^2}{4} = 1$, (b) $\frac{x^2}{9} - \frac{y^2}{4} = 1$

Prava i krive drugog reda

31. Odrediti jednačine tangenti povučene iz tačke $A(-6, 3)$ na elipsu $\frac{x^2}{15} + \frac{y^2}{9} = 1$

rešenje: $y = 3, 12x + 7y + 51 = 0$

32. Odrediti jednačinu prave koja dodiruje elipsu $\frac{x^2}{16} + \frac{y^2}{12} = 1$ u tački $D(2, -3)$

rešenje: $x - 2y - 8 = 0$

33. Odrediti jednačine tangenti elipse $\frac{x^2}{30} + \frac{y^2}{24} = 1$ koje su paralelne sa pravom $2x - y + 17 = 0$

rešenje: $2x - y + 12 = 0, 2x - y - 12 = 0$

34. Napisati jednačinu tangente elipse $x^2 + 3y^2 = 16$ u njenoj tački $A(x > 0, 2)$

rešenje: $x + 3y - 8 = 0$

35. Napisati jednačine tangenti elipse $x^2 + 4y^2 = 20$, ako su tangente normalne na pravu $-x + y - 2 = 0$

rešenje: $y = -x + 5, y = -x - 5$

36. Odrediti p tako da prava $x + 2y - p = 0$ bude tangenta elipse $x^2 + 2y^2 = 12$.

rešenje: $p = \pm 6$

37. Odrediti ugao pod kojim se elipsa $x^2 + 3y^2 = 12$ vidi iz tačke $P(0, 4)$.

rešenje: 90°

38. Odrediti jednačinu elipse, ako su prave $x + y - 8 = 0$ i $x + 3y + 16 = 0$ njene tangente.

rešenje: $\frac{x^2}{40} + \frac{y^2}{24} = 1$

39. Odrediti presečne tačke hiperbole $3x^2 - y^2 = 3$ i prave $y = 3x + 3$ i napisati jednačine tangenti hiperbole u tim tačkama.

rešenje: Presečne tačke su $A(-1, 0)$ i $B(-2, -3)$, a jednačine tangenti $x = -1, y = 2x + 1$

40. Odrediti vrednost parametra m tako da prava

(a) $x - y - m - 1 = 0$, (b) $mx - 3y = 0$

bude tangenta hiperbole $3x^2 - 4y^2 = 36$

rešenje: (a) $m = -1 \pm \sqrt{3}$, (b) $m = \pm \frac{3\sqrt{3}}{2}$

41. Napisati jednačine tangenti hiperbole $3x^2 - 4y^2 = 72$ koje su paralelne pravoj $3x + 2y + 1 = 0$.

rešenje: $y = -\frac{3}{2}x - 6, y = -\frac{3}{2}x + 6$

42. Napisati jednačine tangenti hiperbole $x^2 - 5y^2 = 20$ koje su normalne na pravu $-x + y - 7 = 0$.

rešenje: $y = -x + 4, y = -x - 4$

43. Napisati jednačinu hiperbole ako su prave $2x - y - 1 = 0$ i $7x - 4y - 1 = 0$ njene tangente.

rešenje: $3x^2 - y^2 = 3$

44. Pod kojim se uglom vidi hiperbola $3x^2 - y^2 = 3$ iz tačke $T(5, 9)$?

rešenje: $\alpha = \arctg \frac{1}{18}$

45. Prava $x + y = 3$ je tangenta elipse $a^2x^2 + 4y^2 = 4a^2$. Odrediti vrednost parametra a .

rešenje: $a = \sqrt{5}$

46. Odrediti vrednost realnog parametra k tako da prava $kx - 3y - 24 = 0$ bude tangenta hiperbole $x^2 - y^2 = 36$.

rešenje: $k = \pm 5$